

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2016. október 12.*

„Előzetes döntéshozatal — Szellemi tulajdon — Szerzői jog és szomszédos jogok — 91/250/EGK irányelv — A 4. cikk a) és c) pontja — Az 5. cikk (1) és (2) bekezdése — 2009/24/EK irányelv — A 4. cikk (1) és (2) bekezdése — Az 5. cikk (1) és (2) bekezdése — A számítógépi programok jogi védelme — Engedéllyel rendelkező számítógépi programok »használt« másolatainak nem eredeti fizikai adathordozókon történő értékesítése — A terjesztési jog kimerülése — Kizárólagos többszörözési jog”

A C-166/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesu kolēģija (a rigai regionális bíróság büntetőkollégiuma, Lettország) a Bírósághoz 2015. április 13-án érkezett, 2015. március 18-i határozatával terjesztett elő az előtte

Aleksandrs Ranks

és

Jurijs Vasiļevičs

ellen

a **Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūra,**

és

a **Microsoft Corp.**

részvételével folytatott büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, M. Vilaras (előadó), J. Malenovský, M. Safjan és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. március 16-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: lett.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- A. Ranks és J. Vasiļevičs képviselőiben M. Krūmiņš advokāts,
- a Microsoft Corp. képviselőiben I. Veikša, I. Krodere és N. Tuominen advokātes,
- a lett kormány képviselőiben I. Kalniņš és J. Treijs-Gigulis, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőiben G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: F. Varrone avvocato dello Stato,
- a lengyel kormány képviselőiben B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőiben J. Samnadda és A. Sauka, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. június 1-jei tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem formálisan a számítógépi programok jogi védelméről szóló, 2009. április 23-i 2009/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 111., 16. o.) 4. cikke (2) bekezdésének és 5. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūra (gazdasági és pénzügyi bűnügyek ügyészsége, Lettország) által Aleksandrs Ranks és Jurijs Vasiļevičs ellen indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő, mely eljárás szerzői jogi védelem alá tartozó alkotások bűnszövetségben elkövetett jogellenes értékesítése, más személyek védjegyének szándékos és jogellenes, a törvény által védett jogokat és személyes érdekeket súlyosan megsértő használata, valamint számítógépi programok használt másolatainak nem eredeti fizikai adathordozókon történő, online piacon keresztüli értékesítése vonatkozásában bejegyzetlen kereskedelmi tevékenység gyakorlása miatt indult.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2009/24 irányelv

- 3 A 2009/24 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja és (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:
„(1) Az 5. és 6. cikk rendelkezéseire is figyelemmel, a jogosult 2. cikk szerinti kizárólagos jogai magukban foglalják az alábbi cselekmények elvégzését vagy engedélyezését:
a) a számítógépi program bármely eszközzel és bármely formában, részben vagy egészben történő tartós vagy időleges többszörözése. Amennyiben a számítógépi program betáplálása, megjelenítése, futtatása, továbbítása vagy tárolása szükségessé teszi az ilyen többszörözést, az ilyen cselekményhez szükséges a jogosult engedélye;

[...]

(2) A program valamely példányának a jogosult által vagy az ő hozzájárulásával a Közösségen belül történő első eladása kimeríti az adott példány Közösségen belüli terjesztésére vonatkozó jogot, a számítógépi program vagy valamely másolata további bérbeadásának ellenőrzéséhez való jog kivételével.”

- 4 Az említett irányelv 5. cikkének (1) és (2) bekezdése így rendelkezik:

„(1) Külön szerződéses kikötés hiányában a 4. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt cselekményekhez nem szükséges a jogosult engedélye, ha azokra azért van szükség, hogy a számítógépi programot az azt jogszerűen megszerző személy a rendeltetési célnak megfelelően használja, beleértve a hibajavítást is.

(2) Szerződéssel nem zárható ki, hogy a számítógépi program jogszerű felhasználója biztonsági másolatot készítsen, amennyiben az az említett felhasználáshoz szükséges.”

A 91/250/EGK irányelv

- 5 A számítógépi programok jogi védelméről szóló, 1991. május 14-i 91/250/EGK tanácsi irányelv (HL 1991. L 122., 42. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 4. kötet, 114. o.) 4. cikke a következőképpen rendelkezett:

„Az 5. és 6. cikk rendelkezéseire is figyelemmel, a jogosult 2. cikk szerinti kizárólagos jogai magukban foglalják az alábbi cselekmények elvégzését vagy engedélyezését:

- a) a számítógépi program bármely eszközzel és bármely formában, részben vagy egészben történő tartós vagy időleges többszörözése. Amennyiben a számítógépi program betáplálása, megjelenítése, futtatása, továbbítása vagy tárolása szükségessé teszi az ilyen többszörözést, az ilyen cselekményhez szükséges a jogosult engedélye;

[...]

- c) a számítógépi program vagy másolatai bármilyen formában történő nyilvános terjesztése, beleértve a bérbeadást is. A program valamely példányának a jogosult által vagy az ő hozzájárulásával a Közösségen belül történő első eladása kimeríti az adott példány Közösségen belüli terjesztésére vonatkozó jogot, a számítógépi program vagy valamely másolata további bérbeadásának ellenőrzéséhez való jog kivételével.”

- 6 Az említett irányelv 5. cikkének (1) és (2) bekezdése így rendelkezett:

„(1) Külön szerződéses kikötés hiányában a 4. cikk a) és b) pontjában foglalt cselekményekhez nem szükséges a jogosult engedélye, ha azokra azért van szükség, hogy a számítógépi programot az azt jogszerűen megszerző személy a rendeltetési célnak megfelelően használja, beleértve a hibajavítást is.

(2) Szerződéssel nem zárható ki, hogy a számítógépi program jogszerű felhasználója biztonsági másolatot készítsen, amennyiben az az említett felhasználáshoz szükséges.”

7 Ugyanezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szólt:

„A 4., 5. és 6. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül a tagállamok nemzeti jogszabályaikkal összhangban rendelkeznek a megfelelő intézkedésekről az alábbi a), b) és c) pontban felsorolt cselekmények bármelyikét elkövető személyekkel szemben:

- a) a számítógépi program olyan példányának forgalomba hozatala, amelyről az érintett személy tudta, vagy a kellő gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy jogsértő;
- b) a számítógépi program olyan példányának kereskedelmi célú birtoklása, amelyről az érintett személy tudta, vagy a kellő gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy jogsértő;

[...]”

8 A 91/250 irányelvet hatályon kívül helyezte a 2009/24 irányelv.

A lett jog

9 Az Autortiesību likumsnak (szerzői jogról szóló törvény) „A terjesztési jogok kimerítése” című 32. cikke megállapítja, hogy az adott műre vonatkozó terjesztési jog e műnek az Európai Unión belül történő első eladása vagy más módon történő elidegenítése időpontjában merül ki, ha azt maga a szerző adja el vagy idegeníti el, illetve ha ez a szerző hozzájárulásával történik. E rendelkezés kizárólag a fizikai tárgyként megvalósuló alkotásokra vagy azok másolataira alkalmazandó.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 A. Ranks és J. Vasiļevičs ellen azért indult eljárás, mert 2001. december 28. és 2004. december 22. között egy online piacon különböző, a Microsoft Corp. által kiadott számítógépi programokat értékesítettek, köztük a Microsoft Windows szoftver verzióit és a Microsoft Office irodai csomagját, amelyek szerzői jogi védelem alatt állnak.
- 11 A nyomozás során nem lehetett pontosan meghatározni sem a számítógépi programok értékesített példányszámát, amelyet több mint 3000-re becsülnek, sem ezen értékesítésekből származó bevétel pontos összegét. Az A. Ranks és J. Vasiļevičs tevékenységei által a Microsoftnak okozott vagyoni kárt mindenesetre felmérték a vádlottak PayPal számláin jóváírt összegek alapján, amelyek 293 548,40 amerikai dollárt (USD) tettek ki (mintegy 265 514 euró).
- 12 A. Ranks és J. Vasiļevičs ellen a lett büntetőtörvénykönyv többrendbeli megsértése miatt indítottak eljárást, közelebbről először is a szerzői jog által védett alkotások jogellenes, bünszövetségben elkövetett eladása, másodszor, más védjegyének jogellenes használata és harmadszor bejegyzetlen gazdasági tevékenység folytatása miatt.
- 13 2012. január 3-án hozott ítéletében az első fokon eljáró bíróság bűnösnek találta őket a szerzői jog által védett alkotások jogellenes, bünszövetségben elkövetett eladásában, továbbá más védjegyének jogellenes használatában, amely jogsértéseket a lett büntetőtörvénykönyv 149. cikkének (3) bekezdése és 206. cikkének (2) bekezdése szabályozza és szankcionálja, és a Microsoft kárának részleges megtérítésére, valamint az eljárási költségek teljes összegének megfizetésére kötelezte őket.
- 14 Az ítélet ellen mind az ügyészség, mind A. Ranks és J. Vasiļevičs, mind a Microsoft fellebbezést nyújtott be a Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesu kolēģijához (a rigai regionális bíróság büntetőkollégiuma, Lettország), amely 2013. március 22-én helybenhagyta az említett ítéletet, amennyiben az bűnösnek

találta a vádlottakat a szerzői jog által védett alkotások jogellenes, bünszövetségben elkövetett eladásában és más védjegyének jogellenes használatában, valamint amennyiben az büntetést szabott ki rájuk.

- 15 Mind az ügyészség, mind A. Ranks és J. Vasiļevičs felülvizsgálati kérelemmel élt az Augstākās tiesas Senātsnāl (a Legfelsőbb Bíróság Szenátusa, Lettország), amely 2013. október 13-i végzésével hatályon kívül helyezte a Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesu kolēģija (a rigai regionális bíróság büntetőkollégiuma) ítéletét, és újbóli tárgyalásra visszautalta az ügyet a fellebbviteli bíróság elé .
- 16 Az ügy újbóli vizsgálata során A. Ranks és J. Vasiļevičs kérte a Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesu kolēģiját (a rigai regionális bíróság büntetőkollégiuma), hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon a Bírósághoz a 2009/24 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének és 5. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezésével kapcsolatban.
- 17 E körülmények között a Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesu kolēģija (a rigai regionális bíróság büntetőkollégiuma) felfüggesztette az eljárást, és a következő kérdéseket terjesztette előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé:

„1) Valamely személy, aki megszerzett egy [nem eredeti lemezen rögzített], felhasználási engedély tárgyát képező »használt« számítógépi programot, amely működik, és amelyet más felhasználó nem használ, a 2009/24 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése és 4. cikkének (2) bekezdése alapján hivatkozhat-e az e számítógépi program példányának (másolatának) terjesztéséhez való jog kimerülésére, amely jogot az első vásárló szerzett meg az eredeti lemezre vonatkozó jogok jogosultjától, [ha] a lemez megsérült, amennyiben az első vásárló törölte a program példányát (másolatát), vagy azt már nem használja?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén, valamely személy, aki hivatkozhat a számítógépi program példányának (másolatának) terjesztéséhez való jog kimerülésére, egy harmadik személy részére, nem eredeti lemezen újra eladhatja-e ezt a számítógépi programot a 2009/24 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése és 5. cikkének (2) bekezdése értelmében?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 18 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy – amint a főtanácsnok is megállapította indítványa 4. pontjában – a 2009/24 irányelv, melynek 10. cikke hatályon kívül helyezi a 91/250 irányelvet, a 11. cikke értelmében 2009. május 25-én lépett hatályba. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy A. Ranks és J. Vasiļevičs ellen 2001. december 28. és 2004. december 22. között elkövetett cselekmények miatt indult eljárás. Következésképpen az alapeljárás tárgyát képező jogvitában a 91/250 irányelvet kell alkalmazni, és nem a 2009/24 irányelvet.
- 19 Ennélfogva a két kérdést, amelyek az utóbbi irányelvnek a szerzői jog jogosultját megillető terjesztési jog kimerülésére vonatkozó szabályt bevezető 4. cikkének (2) bekezdésére, továbbá az e jogosultat megillető kizárólagos többszörözési jog alóli kivételekről rendelkező 5. cikkének (1) és (2) bekezdésére vonatkoznak, úgy kell értelmezni, mint amelyek a 91/250 irányelv ezeknek megfelelő rendelkezéseire, azaz egyfelől annak 4. cikke c) pontjára, másfelől 4. cikke a) pontjára és 5. cikke (1) és (2) bekezdésére hivatkoznak.

Az elfogadhatóságról

- 20 A lett kormány kétségét fejezte ki a kérdések elfogadhatóságát illetően, arra hivatkozva, hogy úgy tűnik, a kérdést előterjesztő bíróság megítélése szerint A. Ranks és J. Vasiļevičs jogszerűen szereztek meg a szerzői jog által védett alkotásokat, ugyanakkor – amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból is következik – az eljárás tárgyát képező számítógépi programok hamisítványok.
- 21 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az EUMSZ 267. cikkben foglalt eljárás keretében egyedül a jogvitában eljáró és a meghozandó bírósági döntésért felelősséggel tartozó nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel megítélje egyrészt az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szükségességét ítéletének meghozatalához, másrészt a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, ha a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (lásd: Carmen Media Group ítélet, C-45/09, EU:C:2010:601, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 22 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helyállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (lásd: a 2010. október 12-i Rosenbladt-ítélet C-45/09, EU:C:2010:601, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 23 Jelen esetben az alapeljárás azt a kérdést érinti, hogy a „használt” számítógépi programok A. Rankshoz és J. Vasiļevičshez került példányainak vizsgálatára jogszerű-e a 91/250 irányelv előírásaira tekintettel. Az erre adandó válasz tehát közvetlenül az említett irányelvnek a szerzői jog jogosultját megillető terjesztési jog kimerülésére vonatkozó szabályt bevezető 4. cikke c) pontjának, továbbá az e jogosult számára biztosított kizárólagos többszörözési jogról és az az alóli kivételekről rendelkező 4. cikke a) pontjának, illetve 5. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezésétől függ.
- 24 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tehát elfogadhatók.

Az ügy érdeméről

- 25 E két kérdéssel, amelyeket együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 91/250 irányelv 4. cikkének a) és c) pontját, valamint 5. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy egy használt számítógépi program nem eredeti fizikai adathordozón rögzített példányát megszerző személy a jogosult terjesztési jogának kimerülésére irányadó szabály alkalmazásában eladhat-e újra egy ilyen példányt, ha egyrészt e program eredeti megszerzőnek átadott eredeti fizikai adathordozója megsérült, és másfelől, ha ez az eredeti megszerző törölte az e másolatból meglévő saját példányát, vagy azt már nem használja.
- 26 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az említett irányelv 4. cikkének (2) bekezdése szerint a számítógépi program valamely példányának a szerzői jog jogosultja által vagy az ő hozzájárulásával az Unión belül történő első eladása kimeríti az adott példány Unión belüli terjesztésére vonatkozó jogot.
- 27 Ebből a rendelkezésből az következik, hogy egy számítógépi program adott példányának terjesztéséhez való jog kimerülésére azon kettős feltétel vonatkozik, amely szerint e példányt forgalomba hozták, pontosabban azt a jogosult vagy az ő hozzájárulásával más eladta, és hogy e forgalomba hozatal az Unióban történt (lásd analógia útján az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok

egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [HL L 167., 2001.06.22., 10. o.], 4. cikkét illetően: 2006. szeptember 12-i Laserdisken-ítélet, C-479/04, EU:C:2006:549, 21. pont; 2015. január 22-i Art & Allposters International ítélet, C-419/13, EU:C:2015:27, 31. pont).

- 28 Márpedig a Bíróság már megállapította, hogy az említett rendelkezésbe foglalt „eladás” kifejezést tágan kell értelmezni, és az magában foglalja a számítógépi program példánya forgalmazásának valamennyi olyan formáját, amelynek az a jellemzője, hogy a számítógépi program valamely példányán korlátlan időtartamra használati jogot biztosít az adott programmal kapcsolatos szerzői jog jogosultja számára az említett példány gazdasági értékének megfelelő díjazás megszerzését lehetővé tevő vételár megfizetése ellenében (lásd ebben az értelemben: 2012. július 3-i UsedSoft-ítélet, C 128/11, EU:C:2012:407, 49. pont).
- 29 Nem vitatott, hogy a számítógépi programja fizikai adathordozón, pl. floppy, CD-ROM-on vagy DVD-ROM-on rögzített példányának a szerzői jog jogosultja által az Unióban történő első forgalomba hozatala a 91/250 irányelv 4. cikkének c) pontja szerinti első eladásnak minősül. Egyébiránt úgy kell tekinteni – mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz semmilyen ezzel ellentétes utalást –, hogy ezt az eladást az említett példány korlátlan használatára vonatkozó engedély kíséri.
- 30 A fentiekből következik, hogy az említett irányelv 4. cikkének c) pontja értelmében a számítógépi programmal kapcsolatos szerzői jog jogosultja, aki e program egy példányát fizikai adathordozón, például CD-ROM-on vagy DVD-ROM-on eladja az Unióban az említett programra vonatkozó korlátlan használati engedély kíséretében, nem tiltakozhat e példány későbbi, az azt eredetileg megszerző személy vagy az őt követő megszerzők általi viszonteladása ellen a későbbi átruházást tiltó szerződéses rendelkezések ellenére sem (lásd ebben az értelemben: 2012. július 3-i UsedSoft-ítélet, C 128/11, EU:C:2012:407, 77. pont).
- 31 Mindazonáltal a feltett kérdések nem arra a esetre vonatkoznak, amikor az eredeti megszerző egy használt számítógépi program eredeti fizikai adathordozón rögzített példányát adja el újra, hanem arra, amikor egy használt számítógépi program nem eredeti fizikai adathordozón rögzített példányát olyan személy adja el újra, aki azt az eredeti megszerzőtől vagy egy későbbi megszerzőtől vásárolta meg.
- 32 A Microsoft, az olasz és a lengyel kormány, továbbá az Európai Bizottság azt állítják e tekintetben az észrevételeikben, hogy a terjesztési jognak a 91/250 irányelv 4. cikke c) pontjában előírt kimerülése csak az első megszerzőnek eladott eredeti fizikai adathordozóra (floppy, CD-ROM vagy DVD-ROM) alkalmazható, amely hordozón rögzítették a számítógépi programnak az azzal kapcsolatos szerzői jog jogosultja által vagy hozzájárulásával forgalomba hozott példányát, és nem e példány nem eredeti fizikai adathordozójára.
- 33 Ennek az érvelésnek, mint olyannak, nem lehet helyt adni.
- 34 A terjesztési jog 91/250 irányelv 4. cikkének c) pontjában előírt kimerülése ugyanis magára a számítógépi program példányára és az ahhoz kapcsolódó használati engedélyre vonatkozik, és nem arra a fizikai adathordozóra, amelyen e példányt a szerzői jog jogosultja vagy adott esetben az ő hozzájárulásával másvalaki első alkalommal az Unióban forgalomba hozta.
- 35 E tekintetben a Bíróság ítélezési gyakorlatából az következik, hogy a 2009/24 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése, amely tartalmilag átveszi a 91/250 irányelv 4. cikkének c) pontját, további részletezés nélkül a „számítógépi program valamely példányának első eladására” utal, és egyáltalán nem tesz különbséget a szóban forgó példány anyagi vagy immateriális formája alapján (lásd ebben az értelemben: 2012. július 3-i UsedSoft-ítélet, C-128/11, EU:C:2012:407, 55. pont).

- 36 A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a terjesztési jog 2009/24 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése szerinti kimerülése a számítógépi program példányának a szerzői jog jogosultja által vagy az ő hozzájárulásával az Unión belül történő első eladása után következik be, függetlenül attól a kérdéstől, hogy az eladás az említett program anyagi vagy immateriális példányára vonatkozik (lásd: 2012. július 3-i UsedSoft-ítélet, C-128/11, EU:C:2012:407, 55. és 61. pont).
- 37 Mindazonáltal a 91/250 irányelv 4. cikkének a) pontja a számítógépi programmal kapcsolatos szerzői jog jogosultjának kizárólagos jogot biztosít e program bármely eszközzel és bármely formában, részben vagy egészben történő tartós vagy időleges többszörözésének elvégzésére és engedélyezésére az említett irányelv 5. és 6. cikkében előírt kivételekre is figyelemmel.
- 38 A számítógépi programnak a jogosult által vagy az ő hozzájárulásával forgalomba hozott példányát jogszerűen megszerző személy ebből következően eladhatja használtan e programot a terjesztéshez való jognak a 91/250 irányelv 4. cikkének c) pontjában foglalt kimerülésére vonatkozó szabály alkalmazásában, amennyiben ez az átruházás nem sérti az e jogosult számára az ezen irányelv 4. cikkének a) pontjában biztosított, többszörözéshez való kizárólagos jogot, tehát azzal a feltétellel, hogy az említett program valamennyi többszörözését a jogosult engedélyezi, vagy e többszörözésre az említett irányelv 5. és 6. cikkében foglalt kivételek vonatkoznak.
- 39 A. Ranks és J. Vasiļevičs, valamint a Bizottság is azt állítják észrevételeikben, hogy a terjesztési jog kimerülésének szabályából eredően a számítógépi program nem eredeti fizikai adathordozón rögzített példánya újra eladható – a Bíróság által a 2012. július 3-i UsedSoft-ítéletben (C-128/11, EU:C:2012:407) foglalt feltételekre is figyelemmel – amennyiben az eredeti fizikai adathordozó megsérült. E feltételek szerint a program eredeti fizikai adathordozón rögzített példánya eredeti megszerzőjének korlátlan engedéllyel kell rendelkeznie e program használatára, továbbá az említett program valamennyi, birtokában maradó másolatát használhatatlanná kell tennie a program újbóli eladásakor. E feltevések szerint a valamely számítógépi program példányának nem eredeti fizikai adathordozóra való rögzítését a kizárólagos többszörözési jog alóli, az említett irányelv 5. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt kivételek lehetővé teszik.
- 40 E tekintetben emlékeztetni kell arra először is, hogy a 91/250 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése szerint szerződéssel nem zárható ki, hogy a számítógépi program jogszerű felhasználója biztonsági másolatot készítsen, amennyiben az az említett felhasználáshoz szükséges. Ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy minden, az 5. cikk (2) bekezdésével ellentétes szerződéses kikötés semmis.
- 41 Így, amint az említett irányelv 5. cikkének (2) bekezdéséből következik, a számítógépi programról tehát két feltétel teljesülése esetén készíthető biztonsági másolat. Ezt a másolatot az a személy készítheti el, aki a program jogszerű felhasználója, és másfelől e cselekménynek a felhasználáshoz szükségesnek kell lennie.
- 42 Mivel ez a rendelkezés kivételt állapít meg a számítógépi programmal kapcsolatos szerzői jog jogosultját megillető kizárólagos többszörözési jog alól, azt a Bíróság következetes ítélkezési gyakorlata szerint megszorítóan kell értelmezni (lásd analógia útján: 2011. december 1-jei Painer-ítélet, C-145/10, EU:C:2011:798, 109. pont).
- 43 Következésképpen a számítógépi programról biztonsági másolatot készíteni és használni csak a program használatára jogosult személy szükségletei szerint lehet, és hogy ennél fogva ez a személy nem használhatja ezt a másolatot az említett program használtan, harmadik személy részére történő viszonteladására, akkor sem, ha megkárosította, megsemmisítette vagy elveszítette e program eredeti fizikai adathordozóját.

- 44 Ebből következően, amint azt a Microsoft, valamint az olasz és a lengyel kormány észrevételeiben állítja, a számítógépi program példányát korlátlan használati engedély mellett megszerző személy, aki e példányt újra el kívánja adni a szerzői jog jogosultját megillető terjesztési jogok 91/250 irányelv 4. cikkének c) pontja szerinti kimerülését követően, e jogosult engedélye nélkül a későbbi vásárlóra nem ruházhatja tovább az említett irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében készített biztonsági másolatot azzal az indokkal, hogy a számára a jogosult által vagy az ő hozzájárulásával eladott eredeti fizikai adathordozót megkárosította, megsemmisítette vagy elveszítette.
- 45 Jelen esetben ugyan az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik, hogy A. Ranks és J. Vasiļevičs e számítógépi programok nem eredeti fizikai adathordozón rögzített példányait adták el újra, nincs részletesebben kifejtve, hogy a vádlottak e programok eredeti megszerzőiként saját maguk készítették-e az újra eladott másolatokat, vagy e másolatokat azok a személyek készítették-e, akiktől a vádlottak a példányokat megszerezték, és hogy ez utóbbi személyek jogszerű eredeti megszerzők voltak-e, vagy sem.
- 46 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy A. Ranks és J. Vasiļevičs bármilyen feltételek mellett szereztek is meg a számítógépi programok általuk újra eladott példányait, rájuk a 91/250 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja vonatkozik, amennyiben megállapítást nyer, hogy számítógépi programok jogsértő példányait hozták forgalomba és birtokolták kereskedelmi céllal.
- 47 Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróságra tartozik annak meghatározása a számítógépi programok minden egyes, A. Ranks és J. Vasiļevičs által újra eladott példánya tekintetében, hogy az általa azonosított tényállási elemeket figyelembe véve az adott példány az említett irányelv 7. cikkének (1) bekezdése értelmében vett jogsértő példány-e, és az is, hogy adott esetben ebből levonja a következtetéseket.
- 48 Másodszor emlékeztetni kell arra, hogy a 91/250 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében külön szerződéses kikötés hiányában a többszörözési cselekményekhez nem szükséges a jogosult engedélye, ha azokra azért van szükség, hogy a számítógépi programot az azt jogszerűen megszerző személy a rendeltetési célnak megfelelően használja.
- 49 E tekintetben a Bíróság ítélezési gyakorlatából kitűnik, hogy azon tény, miszerint egy számítógépi program példányának megvásárlója megveszi és letölti a jogosult internetes oldaláról a program e példányát, az említett irányelv 5. cikkének (1) bekezdése szerint engedélyezett többszörözésnek minősül, amennyiben e letöltés szükséges ahhoz, hogy e vásárló a rendeltetésének megfelelően tudja használni az említett programot (lásd ebben az értelemben: 2012. július 3-i, UsedSoft-ítélet, C-128/11, EU:C:2012:407, 75. pont).
- 50 A Bíróság ezenkívül kimondta, hogy az első megszerző által megvett és a jogosult internetes oldaláról letöltött számítógépi program példányának viszonteladása esetén e példány új megszerzője, aki a 91/250 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében azt jogszerűen megszerző személy, szintén letöltheti e rendelkezés szerint a számítógépére az említett példányt, mivel e letöltés a számítógépi program szükséges többszörözésének minősül, amely lehetővé teszi, hogy az új megszerző a rendeltetési célnak megfelelően használja azt (lásd ebben az értelemben: 2012. július 3-i, UsedSoft-ítélet, C-128/11, EU:C:2012:407, 80. és 81. pont).
- 51 Meg kell ugyanakkor állapítani, hogy az alapügy körülményei különböznek a 2012. július 3-i UsedSoft-ítélet (C-128/11, EU:C:2012:407) alapjául szolgáló ügy körülményeitől. A Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik ugyanis, hogy A. Ranks és J. Vasiļevičs az interneten számítógépi programok nem eredeti fizikai adathordozókon található példányait kínálták eladásra, melyek esetében semmi sem enged arra következtetni, hogy azokat eredetileg a jogosult internetes oldalán vették volna meg és onnan töltötték volna le.

- 52 Ettől még a terjesztési jog kimerülésének szabálya, valamint a jogosultaknak elismert kizárólagos többszörözési jog szempontjából összehasonlítható azon személy helyzete, aki olyan fizikai adathordozón rögzítetten eladott számítógépi program példányát szerzi meg jogszerűen, mely adathordozó megsérül, megsemmisül vagy elveszett, és azon személyé, aki a számítógépi program interneten vett és onnan letöltött példányának jogszerű megszerzője.
- 53 A számítógépi program példányát jogszerűen megszerző személy, aki e program tekintetében korlátlan felhasználói licenccel rendelkezik, azonban nem rendelkezik már az eredeti fizikai adathordozóval, amelyen a példányát eredetileg megszerezte, mivel azt megsemmisítette, megrongálta vagy elvesztette, csupán e tényből fakadóan nem fosztható meg annak lehetőségétől, hogy az említett példányt használtan harmadik személy számára újra eladja, mivel különben a terjesztési jognak a 91/250 irányelv 4. cikkének c) pontjában meghatározott kimerülése nem érvényesülne hatékonyan (lásd ebben az értelemben: 2012. július 3-i, UsedSoft-ítélet, C-128/11, EU:C:2012:407, 83. pont).
- 54 Így, miképpen a Microsoft is elismerte a Bíróság által feltett kérdésekre adott írásbeli válaszában, a számítógépi program használt példányának korlátlan felhasználói licencét jogszerűen megszerző személynek lehetőséggel kell rendelkeznie arra, hogy e programot a szerzői jog jogosultjának internetes oldaláról letöltse, mivel az említett letöltés a számítógépi programnak a rendeltetésszerű használatához szükséges többszörözésnek minősül, amint azt a Bíróság a 2012. július 3-i, UsedSoft-ítéletben (C-128/11, EU:C:2012:407, 85. pont) megállapította.
- 55 Emlékeztetni kell ugyanakkor arra, hogy a számítógépi program példánya eredeti megszerzőjének, akinek esetében a szerzői jog jogosultjának terjesztési joga kimerült a 91/250 irányelv 4. cikkének c) pontja értelmében, és aki e példányt használtan újra értékesíti, a jogosultnak a számítógépi programja többszörözésére vonatkozó – ezen irányelv 4. cikkének a) pontja szerinti – kizárólagos joga megsértésének elkerülése érdekében a program példányának viszonteladása időpontjában köteles a program valamennyi rendelkezésére álló példányát használhatatlanná tenni (lásd analógia útján: 2012. július 3-i, UsedSoft-ítélet, C-128/11, EU:C:2012:407, 70. és 78. pont).
- 56 Meg kell továbbá állapítani, hogy a számítógépi program használt példányának korlátlan felhasználói licencét megszerző, és e program egy példányát a jogosult internetes oldaláról a terjesztési jog kimerülésének szabályára hivatkozva számítógépére letöltő személynek kell bizonyítania, bármely módon, hogy a szóban forgó licencet jogszerűen szerezte meg.
- 57 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy a 91/250 irányelv 4. cikkének a) és c) pontját, illetve 5. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy bár a számítógépi program korlátlan használati engedéllyel ellátott példányának eredeti megszerzője jogosult e példányt és engedélyét egy későbbi vásárlónak eladni, az említett program biztonsági másolatát a jogosult engedélye nélkül e későbbi vásárlónak nem adhatja át, ha a példánynak a részére először átadott eredeti fizikai adathordozója megsérült, megsemmisült vagy elveszett.

A költségekről

- 58 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A számítógépi programok jogi védelméről szóló, 1991. május 14-i 91/250/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének a) és c) pontját, valamint 5. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy bár a számítógépi program korlátlan használati engedéllyel ellátott példányának eredeti

megszerzője jogosult e példányt és engedélyét egy későbbi vásárlónak eladni, az említett program biztonsági másolatát a jogosult engedélye nélkül e későbbi vásárlónak nem adhatja át, ha a példánynak a részére először átadott eredeti fizikai adathordozója megsérült, megsemmisült vagy elveszett.

Aláírások